

Suomen Ilmailuliiton kilpailumanipulaation torjuntaohjelma

Kilpailumanipulaation torjuminen on tärkeää reilun kilpailun varmistamiseksi. On kaikkien kilpailijoiden etu päästä kilpailemaan reilusti ilman pelkoa tulosten manipuloinnista. Ilmailu-urheilussa tunnistetaan riskit ja liitto tekee töitä kilpailumanipulaation ehkäisyyn. Vaikka kilpailumanipulaation riski on pieni menestyksen tuottamat hyötynäkökohdat huomioon ottaen, pitää asia olla esillä jotta kukaan ei kilpailumanipulaatioon syyllistyisi jatkossakaan. Reilu kilpailu on kaikkien etu.

Sisällys

Johdanto.....	1
Toiminnan laajuus	2
Riskin arviointi	3
Kilpailumanipulaation ehkäisy	3

Liitteet

Liite 1. Toimenpidesuunnitelma 2022–2025

Johdanto

SUEKin 2021 julkaiseman tilannekuvan mukaan kilpailumanipulaation riski Ilmailuliiton harrasteilmailulajeilla on matala. Lajissa ei ole tullut ilmi kilpailumanipulaatiotapauksia ja vedonlyöntiä ei ilmailulajien kilpailuista ole.

Suomalaisiin, Ilmailuliiton jäsenkerhoihin ei liity myöskään merkittäviä yksityisiä tai kansainvälisiä omistuksia tai epämääräisiä sponsoritahoja. Tietoon ei ole tullut epäilyksiä siitä, että Ilmailuliiton lajeja käytettäisiin hyväksi rikollisessa toiminnassa.

Keskeisiä Ilmailuliiton toimia kilpailumanipulaation uhan torjumisessa ovat sääntöihin, koulutukseen ja viestintään liittyvät toimenpiteet sekä yhteistyöverkosto.

Tämän kilpailumanipulaation torjuntaohjelman tavoitteena on, että suunnitelmallisilla ja tehokkailla toimenpiteillä pystytään säilyttämään riski mahdollisimman pienenä.

Ilmailukilpailuissa on omia erityispiirteitään. Kilpailijoiden ikähaitari on opiskelijoista eläkeläisiin, naiset ja miehet kilpailevat samoissa kilpailuissa, yleisöä ei kilpailupaikoilla ole ja kilpailijat kustantavat kilpailut osallistumismaksuin. Liiton piirissä on kansallista ja kansainvälistä kilpailutoimintaa.

Liitto asettaa SM-kilpailut hakuun ja myöntää kilpailujärjestäjäoikeudet omien sääntöjensä mukaisesti. Kansainväliset kilpailujoukkueet valitaan kunkin ilmailulajin valintasääntöjen mukaisesti.

Liitto tekee suoria toimia kilpailumanipulaation torjumiseksi kilpailujärjestäjille ja kansainvälisille edustusurheilijoille. Tämä ohjelma nostaa esiin kilpailumanipulaation eri näkökohtia.

Riskejä mietittäessä nousikin esiin, ettei ilmailija juurikaan hyödy voitostaan ja ilman hyötynäkökohtia puuttuu motivaatiota syyllistyä kilpailumanipulaatioon. Liitto kuitenkin tiedostaa kilpailumanipulaation vaaran ja vaikutukset kilpailulajeille. Kilpailumanipulaatio aiheuttanee lajin sisäistä mainehaittaa ja tämä kilpailijoiden motivaation laskua osallistua kilpailuihin jo muutenkin pirstaloituneissa ilmailukilpailujen lajeissa ja niiden alaluokissa.

Liitto vastustaa kaikenlaista kilpailumanipulaatiota. Keskeisessä asemassa ovat liiton toimiston henkilökunta, hallitus ja muu luottamushenkilöorganisaatio sekä kansainvälisen tason edustusurheilijat, urheilijoiden tukihenkilöt, SM –kilpailujen järjestäjät.

Kilpailumanipulaatio ohjelma on tehty vuosille 2022–2025, siihen voidaan tehdä lisäyksiä ja parannuksia ennen vuotta 2025.

Toiminnan laajuus

Suomen Ilmailuliiton toimintalajeista SM-kilpailuja järjestetään purjelennossa, laskuvarjourheilussa, tuulitunnelilentämisessä, moottori- ja purjetaitolennossa, ultrakevytlennossa, kuumailmapallolentämisessä, lennokkilajeilla, sekä varjo- ja riippuliidossa.

Kilpailuja järjestävät liiton jäsenkerhot ja yhteisöt. Suomen mestaruuskilpailuja järjestetään vuosittain noin 35 ja niihin ottaa osaa 250-300 kilpailijaa.

Kilpailuja pidetään pääosin pienlentokentillä ympäri Suomea, mutta myös järvien jääpeitteillä ja lennokokikentillä. Lisäksi on joitain Suomen Cup -kilpailuja sekä kerhotason kilpailuja. Kansallisia aluemestaruuskilpailuja ei ilmailukilpailuissa ole.

Kansainvälisiä EM- tai MM-kilpailuja, joihin ottaa osaa suomalaisia on vuosittain noin 20 ja niissä on noin 80 kilpailijaa.

Ilmailukilpailuissa ei ole yleisöä kuin satunnaisesti. Yleisönä on muut kilpailijat ja joitain alan harrastajia. Suurin osa kansallisista ja kansainvälisistä kilpailuista on lennökkikilpailuja.

Riskin arviointi

Ilmailuliitolla on kilpailumanipulaation tilannekuva. Sen mukaan uhkataso on matala koska laji ei ole erityisen altis kilpailumanipulaatiolle, mutta yksittäisten toimijoiden mahdollisuus syyllistyä kilpailumanipulaatioon on mahdollinen.

Tilannekuvan mukaan liiketaloudellinen hyödyttäminen, lajiin kohdistuva vedonlyönnin määrä on matala tai olematon. Liiton tulee tunnistaa riskitekijöitä paremmin ja suunnitella niiden vastaisia toimenpiteitä.

Suomenmestaruuskilpailujen kilpailupaikka ja kilpailijat saavat kilpailuista joissain tapauksissa paikallista julkisuutta. Mediahuomio on mahdollista ja satunnaista. Yleisimmin ilmailukilpailija jää täysin ilman kansallista mediahuomiota voittaessaan kansallisia tai kansainvälisiä arvokilpailuja. Kilpailupaikoilla ei ole yleisöä, kuin aivan satunnaisesti, jolle kilpailija voisi esittää omaa kilpailusuoritustaan. Motivaatio kilpailumanipulaatioon näkyvyyden vuoksi on pieni, tai mitätön.

Kansainvälisiin kilpailuihin osallistuvia ilmailukilpailijoita on määrällisesti melko paljon, mutta ne jakautuvat moniin eri lajien ja niiden alalajien kilpailuihin, jonka vuoksi monissa kilpailuluokissa on vajaita joukkueita tai ei ole joukkueita laisinkaan.

Kilpailijat maksavat itse kilpailumatkansa osallistumismaksusta lähtien, saaden liitosta pientä tukea. Käytännössä osallistumismaksu, tai osa siitä. Kilpailijat eivät saa tuottoa tai rahallista etua voittaessaan kilpailuita. Kilpailijoilla ei ole sponsoreita, joiden vuoksi pitäisi yltää tuloksissa korkeammalle. Ilmailukilpailut eivät ole vedonlyöntikohteita. Siitä syystä ei kenelläkään ole syytä manipuloida tuloksia hyötyäkseen vedonlyönnistä. Riski kilpailumanipulaatioon rahallista etua saadakseen on matala.

Ilmailun kilpailuihin voi osallistua ikärajattomasti. Kilpailijoita on alle 18 -vuotiaista yli 70 -vuotiaisiin. Kilpailijat ovat tulleet tutuiksi toisilleen useampien vuosien tai jopa vuosikymmenien kilpailuissa käymisen myötä. Kilpaileminen on enemmänkin elämäntapaa harrastaa rakastamaansa lajia. Kilpailutulosten manipuloinnin kiinni jäämisen pahin rangaistus olisi oman maineen menettäminen tässä porukassa. Ilman hyötyä on vaikea nähdä miksi joku ottaisi sellaista riskiä.

Eräs motivaatio kilpailumanipulaatioon voisi olla kilpailijan psyykkinen pakko, ylikorostunut kilpailuvietti. Pakko voittaa -ajattelu.

Ottaen huomioon edellä mainitut seikat, voi kilpailumanipulaatiota pitää motivaatioiden lähes kokonaan puuttuessa erittäin pienenä. Riskiin kuitenkin suhtaudutaan vakavuudella.

Kilpailumanipulaation ehkäisy

Ilmailuliiton kilpailumanipulaation torjuntatoimet on kuvattu toimenpidesuunnitelmassa, joka on liite I.

Suomen Ilmailuliiton kilpailumanipulaatio-ohjelman laatimisesta on vastannut laji- ja valmennuspäällikkö Jari Lehti

Liite I. Toimenpidesuunnitelma 2022-2025

SUOMEN ILMAILULIITON KILPAILUMANIPULAATION TORJUNTAOHJELMA

Kilpailumanipulaatio

Nykytilanne

Liiton tietoon ei ole tullut kilpailumanipulaatioepäilyjä. Liitossa otetaan huomioon mahdollisuus, että kilpailumanipulaatiota voi kuitenkin esiintyä. Liitto järjestää vuosittain yhden tilaisuuden urheilijoille sekä yhden luottamushenkilöstölle. Kilpailujärjestäjien ja edustusurheilijoiden sopimuksissa on maininnat kilpailumanipulaatiosta, näitä tarkastellaan kehitysmielessä.

Kilpailumanipulaatiota torjutaan viestinnän, koulutuksen ja sopimusten avulla. Näiden tarkoitus on lisätä kielteistä suhtautumista ilmiöön ja kilpailumanipulaation tunnistamista.

Tavoite

Kilpailumanipulaatiotapauksia ei ilmailukilpailuissa eikä niiden ulkopuolella esiinny jatkossakaan.

Toimenpiteet

Viestintä

Liitolla on kilpailumanipulaatio sivusto, jossa on kilpailumanipulaation torjuntaohjelma sekä linkit Reilusti paras verkkokoulutukseen sekä kilpailumanipulaatio- ja eettiset rikkomukset ilmoituslomakkeisiin.

Pääviesti on tunnistaa kilpailumanipulaatio ja painotus on Reilu peli -nettikoulutuksen tekemisessä. Liiton käytössä on jäsenkirje, kerhotiedote, Ilmailu-lehti, somekanavat ja suoraviestintä valituille kohderyhmille.

Liitto osallistuu vuosittain 9.12. pidettävään kansainväliseen korruption vastaiseen päivään tehden ko. päivänä somekampanjan aihe tunnisteella #reilustiparas

Kilpailujärjestäjiä ja edustusurheilijoita tiedotetaan henkilökohtaisin viestein. Virallisiin kilpailukutsuihin tulee oma kohtansa kilpailumanipulaatiosta.

Sopimukset

Suomen mestaruuskilpailujen kilpailujärjestäjiä sekä edustusurheilijoita veloitetaan allekirjoittamaan sopimukset, joiden yhtenä kohtana on kilpailumanipulaation torjunta.

Ilmailuliitto tekee kaikkien kansainvälisiin kilpailuihin lähettävien kilpailijoiden ja kilpailijoiden tukihenkilöiden-, sekä SM-kilpailujärjestäjien kanssa sopimuksen, jossa he sitoutuvat olemaan osallistumatta minkäänlaiseen urheilukilpailujen manipulaatioon ja mikäli sellaista havaitsevat, he sitoutuvat ilmoittamaan siitä Ilmailuliittoon ja Suomen urheilun eettiseen keskukseseen SUEK ry:lle.

Koulutus

Kilpailumanipulaation torjunta pidetään mukana yhtenä aiheena liiton urheilijaseminaarissa ja liiton luottamusmiesorganisaatiolle järjestettävissä tapahtumissa sekä kaikissa mahdollisissa valmentajakoulutuksissa.

Edustusurheilijoille lähetetään Reilusti paras -verkkokoulutuslinkkiä ja kannustetaan verkkokoulutuksen tekemiseen.

Liiton henkilökuntaa ja hallituksen jäseniä veloitetaan tekemään Reilusti paras verkkokoulutus.

Toimikuntien puheenjohtajistolle ja toimikuntien kilpailuvastaaville koulutusta suositellaan ja markkinoidaan ko. verkkokoulutusta. Vain pieni osa luottamusorganisaation jäsenistä on tekemisissä kilpailujen kanssa.

Rikkomukset

Sopimusrikkomuksen yhtenä rankaisukeinona on periä jo maksettu tuki osittain tai kokonaan takaisin.

Aikataulu

Kilpailujärjestäjien sopimukset allekirjoitetaan huhtikuun aikana, tai ennen kilpailujen alkamisaikaa.

Edustusurheilijoille Reilusti paras verkkokoulutusta markkinoidaan, kun kilpailujoukkueet ovat tulleet nimetyksi.

Vastuuhenkilöt

Liiton laji- ja valmennuspäällikkö, viestintäpäällikkö ja koulutus- ja kehityspäällikkö.

Arviointi ja seuranta

Seurataan kilpailumanipulaatioilmoitusten määrää sekä viestinnän ja koulutuksien määrää, joista arvioidaan onnistumista. Toteutumat kirjataan vuosittain liiton toimintakertomukseen.

Liite II. Kurinpitosääntö

SUOMEN ILMAILULIITON KILPAILUMANIPULAATION TORJUNTAOHJELMA

Nämä yleiset kurinpitosäännöt koskevat Suomen Ilmailuliitto ry:tä (jäljempänä liitto), sen jäsenseuroja, jäsenseurojen henkilöjäseniä ja muita toimijoita, kuten urheilijoita, valmentajia, joukkueenjohtajia, toimitsijoita, tuomareita ja seuraajohtajia sekä niitä henkilöitä, jotka ovat kirjallisesti sitoutuneet noudattamaan näitä määräyksiä tai joilla on liiton kilpailulisenssi.

Tämä kurinpitosäännön rikkomuksen mahdollisia seuraamuksia ovat varoitus, myönnettyjen tukien takaisinperintä, määräaikainen kilpailu- tai toimitsijakielto ja ilpailun tai tapahtuman järjestämisoikeuden menettäminen määräajaksi ja kilpailujärjestäjälle mahdollisten jo myönnettyjen tukien takaisinperiminen.

Kilpailumanipulaatioepäilystä voi ilmoittaa myös suoraan SUEKin ILMO-palveluun, jossa ilmoituksen voi halutessaan tehdä nimettömänä. Linkki on Ilmailuliiton nettisivuilla.

Kaikessa noudatetaan Ilmailuliiton kurinpitosääntöä.

Rikkomukset

1. Lopputuloksesta etukäteen sopiminen tai sellaisen ehdottaminen. Pyrkimys manipuloida lopputulosta, tai kilpailutapahtumaa, tai laiminlyö tällaista toimintaa koskevan tiedonantovelvollisuuden liitolle ja/tai SUEK:lle.
2. Vedonlyönti kilpailuista, joihin itse osallistuu. Vedonlyönnillä tarkoitetaan sekä omaa että edustajan kautta tapahtuvaa vedonlyöntiä tai muulla tavoin siihen vaikuttamista.
3. Sisäpiiritiedon jakaminen ulkopuolisille. Tällaista tietoa on kilpailuihin osallistuvien urheilijoiden terveydentilat sekä kilpailutaktikat.
4. Kilpailussa tai niiden ulkopuolella urheilun eettisten periaatteiden vastainen käytös.
5. Kilpailumanipulaatioehdotuksesta ilmoittamatta jättäminen.

Toimintaohje rikkomustapauksissa ja viestintä

1. Asiasta tiedon saanut informoi saamastaan tiedosta välittömästi Ilmailuliiton toiminnanjohtajaa. Toiminnanjohtaja informoi laji- ja valmennuspäällikköä sekä viestintäpäällikköä.

Toiminnanjohtaja, laji- ja valmennuspäällikkö sekä viestintäpäällikkö päättävät asian tiedottamisesta. Liitto ilmoittaa asiasta myös SUEK:lle tehden asian käsittelyssä yhteistyötä.

2. Toiminnanjohtaja päättää kuka/ketkä kommentoivat asiaa liiton nimissä, viestintäpäällikkö toimii toiminnanjohtajan sijaisena.
3. Ilmailuliiton hallitus ja henkilöstö pidetään tietoisena asiasta ennen ulospäin tiedottamista. Samalla sovitaan liiton sisäiset pelisäännöt.
4. Ilmailuliiton langettamasta seuraamuksesta ei tehdä mediatiedotteita kuin erityistilanteissa. Tällaisia tilanteita on mm. jos asiasta on ollut laajasti julkisesti esillä.
5. Jos asiasta pidetään tiedotustilaisuus, se pitää järjestää mahdollisimman nopeasti. Tiedotustilaisuuteen kutsutaan liiton johdon lisäksi myös asiantuntija SUEK:sta.
7. Tiedotustilaisuuden yhteydessä julkaistaan virallinen tiedote. Asianosaiset, SUEKin asiantuntija sekä Ilmailuliiton johto vastaavat toimittajien kysymyksiin. Tiedotustilaisuuden päätyttyä asiaa kommentoi tarvittaessa vain liiton johto.
8. Jos asianosaisina on muun kuin suomenkielisiä, lehdistötilaisuuteen järjestetään tarvittaessa tulkkaus. Silloin myös virallinen tiedote käännetään englanniksi.

Hyväksytty Suomen Ilmailuliiton hallituksessa 27.2.2023.